

Total number of printed pages-8

63/1 (SEM-6) GE2/EDNRG6026

2024

EDUCATION

Paper : EDNRG6026

**(Philosophical and Sociological
Foundation of Education)**

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : Three hours

**The figures in the margin indicate
full marks for the questions.**

1. Choose the correct answer from the following : **(any six)** 1×6=6

তলত দিয়াবোৰৰ শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : (যিকোনো
ছয়টা)

- (a) "Education includes all the influences which act upon an individual during his passage from cradle to grave." Who said this ?

"নিচেই কেঁচুৱা অৱস্থাৰ পৰা মৃত্যুলৈকে ব্যক্তিৰ ওপৰত
পেলোৱা প্ৰভাৱৰ সমস্ত অভিজ্ঞতাই শিক্ষাৰ অন্তৰ্ভুক্ত।"
কোনে কৈছিল ?

- (i) Dumvile (ডামভিল)

- (ii) Herbert Spencer (হাৰ্বাৰ্ট স্পেন্সাৰ)
 (iii) T. Raymont (টি. ৰে'মন্ট)
 (iv) John Adam (জন আদামচ)
- (b) Who is the father of Naturalism ?
 প্রকৃতিবাদৰ পিতৃ কোন ?
- (i) Plato (প্লেটো)
 (ii) Emile Zola (এমিল জলা)
 (iii) Rousseau (ৰুছো)
 (iv) Percy Nunn (পাৰ্চি নান)
- (c) Who was the writer of *Democracy and Education* ?
Democracy and Education কোনে ৰচনা কৰিছিল ?
- (i) Rousseau (ৰুছো)
 (ii) John Dewey (জন ডিউই)
 (iii) T. Raymont (টি. ৰে'মন্ট)
 (iv) Percy Nunn (পাৰ্চি নান)
- (d) The word 'philosophy' has been derived from which language ?
 'Philosophy' শব্দটো কোনটো ভাষাৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে ?
- (i) Latin (লেটিন)
 (ii) Greek (গ্ৰীক)

- (iii) English (ইংৰাজী)
 (iv) French (ফ্ৰাচি)
- (e) Who is regarded as father of sociology ?
 সমাজবিজ্ঞানৰ পিতৃ কোন ?
- (i) Emile Durkheim (ইমিল ডাৰখাইম)
 (ii) Max Weber (মেক্স বেবাৰ)
 (iii) Auguste Comte (আগষ্ট ক'ট)
 (iv) E. George Pyne (ই. জৰ্জ পাইন)
- (f) The chief advocate of individual aims of education
 ব্যক্তিকেन्द्रিক লক্ষ্যৰ প্রধান পৃষ্ঠপোষক হ'ল
- (i) Plato (প্লেটো)
 (ii) Rousseau (ৰুছো)
 (iii) Percy Nunn (পাৰ্চি নান)
 (iv) Aristotle (এৰিষ্ট'টল)
- (g) One example of realistic philosopher
 বাস্তববাদী দাৰ্শনিকৰ এটা উদাহৰণ হ'ল
- (i) Aristotle (এৰিষ্ট'টল)
 (ii) Rousseau (ৰুছো)
 (iii) John Dewey (জন ডিউই)
 (iv) Percy Nunn (পাৰ্চি নান)

(h) Who was the writer of *My Experiment with Truth* ?

My Experiment with Truth কোনে ৰচনা কৰিছিল ?

(i) Swami Vivekananda

স্বামী বিবেকানন্দ

(ii) Mahatma Gandhi

মহাত্মা গান্ধী

(iii) Rabindranath Tagore

ৰবীন্দ্রনাথ ঠাকুৰ

(iv) Dr. Zakir Hussain

ডঃ জাকিৰ হুছেইন

(i) Give one example of secondary group.

গৌণ দলৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(i) Neighbour (প্ৰতিবেশী)

(ii) Political Party (ৰাজনৈতিক দল)

(iii) Classmate (সহপাঠী)

(iv) Family (পৰিয়াল)

(j) Give one example of non-formal education.

অগতানুগতিক শিক্ষাৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(i) Open school (মুক্ত বিদ্যালয়)

(ii) Family (পৰিয়াল)

(iii) School (বিদ্যালয়)

(iv) Society (সমাজ)

2. Answer the following questions : **(any five)**
2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা : (যিকোনো পাঁচটা)

(a) Mention *two* aims of higher education.

উচ্চ শিক্ষাৰ দুটা লক্ষ্য উল্লেখ কৰা।

(b) Write *two* merits of basic education.

বুনিয়াদী শিক্ষাৰ দুটা সৰলতা লিখা।

(c) What is moral value ?

নৈতিক মূল্যবোধ কি ?

(d) Write *two* examples of methods of teaching suggested by pragmatism.

প্ৰয়োগবাদ দৰ্শনে পৰামৰ্শ দিয়া অনুসৰি দুটা শিক্ষণ পদ্ধতিৰ উদাহৰণ দিয়া।

(e) Write *two* merits of Idealism.

আদৰ্শবাদৰ দুটা সৰলতা লিখা।

(f) *Two* nature of philosophy.

দৰ্শনৰ দুটা প্ৰকৃতি।

(g) Write *two* characteristics of primary group.

প্ৰাথমিকসমূহৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

3. Write short notes on : **(any six)** 5×6=30

চমু টোকা লিখা : *(যিকোনো ছয়টা)*

- (a) Aesthetic value of education
সৌন্দৰ্য্যবোধ মূল্যবোধৰ শিক্ষা
- (b) Nature of educational sociology
শৈক্ষিক সমাজবিজ্ঞানৰ প্ৰকৃতি
- (c) Negative education
নেতিবাচক শিক্ষা
- (d) Basic education
বুনিয়াদী শিক্ষা
- (e) Relation between philosophy and education
দৰ্শন আৰু শিক্ষাৰ সম্পৰ্ক
- (f) Naturalism and aims of education
প্ৰকৃতিবাদ আৰু শিক্ষাৰ লক্ষ্য
- (g) Education as human resource development
মানৱ সম্পদ বিকাশ হিচাপে শিক্ষা
- (h) Secondary group
মাধ্যমিক সমূহ
- (i) Shantinekatn
শান্তিনিকেতন
- (j) Social interaction
সামাজিক সমন্বয়ন

4. Answer the following questions : **(any two)**
10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা : *(যিকোনো দুটা)*

- (a) What is social change ? Explain the causes of social change. 2+8=10
সামাজিক পৰিৱৰ্তন কি? সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (b) Explain the Rousseau's view on aims of education and methods of teaching. 5+5=10
শিক্ষাৰ লক্ষ্য আৰু শিক্ষণ পদ্ধতি সম্পৰ্কে ৰুছোৰ মতবাদ বৰ্ণনা কৰা।
- (c) What is moral value ? Discuss the importance of moral value in education. 2+8=10
নৈতিক মূল্যবোধ কি? শিক্ষাত নৈতিক মূল্যবোধৰ প্ৰয়োজনীয়তা আলোচনা কৰা।
- (d) What is social aim of education ? Explain its merits and demerits. 2+4+4=10
শিক্ষাৰ সামাজিক লক্ষ্য কি? এই লক্ষ্যৰ সুবিধা আৰু অসুবিধা ব্যাখ্যা কৰা।

5. Answer **any one** of the following questions :
14

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো এটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss the contribution of idealistic philosophy in modern education.

আধুনিক শিক্ষাজগতলৈ আদৰ্শবাদ দৰ্শনে আগবঢ়োৱা অৱদানসমূহ আলোচনা কৰা।

(b) What is secondary group ? Explain the types of secondary group. 4+10=14

গৌণ দল কি? গৌণ দলৰ প্ৰকাৰসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

(c) Enumerate the views of Rabindranath Tagore regarding aims of education and methods of teaching. 7+7=14

ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ শিক্ষাৰ লক্ষ্য আৰু শিক্ষণ পদ্ধতি সম্পৰ্কে দৃষ্টিভংগী আলোচনা কৰা।